

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Delegatura w Lublinie
20-012 Lublin, ul. Ochotnicza 10
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 20 grudnia 2013r.
za p.o.

RLU – 410 – 01/13/PM

Decyzja Nr RLU 37/2013

I. Na podstawie art. 11 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 4 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107 poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko przedsiębiorcom:

1. Marek Bartkiewicz prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Marek Bartkiewicz z siedzibą w Grabanowie;
2. Arkadiusz Bartkiewicz prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Arkadiusz Bartkiewicz z siedzibą w Białej Podlaskiej;
3. Edyta Burda prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa Edyta Burda z siedzibą w Białej Podlaskiej;
4. Wojciech Wójtowicz prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „Koala” Wojciech Wójtowicz z siedzibą w Radzyniu Podlaskim;
5. Małgorzata Wójtowicz prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Małgorzata Wójtowicz Firma Handlowo Usługowa „Panda” z siedzibą w Radzyniu Podlaskim;

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się działanie w/w przedsiębiorców za praktykę ograniczającą konkurencję, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 7 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającą na zawarciu pomiędzy nimi porozumienia na lokalnym

rynku usług z zakresu gospodarki leśnej na terenie Leśnictwa Górki, polegającego na dokonaniu uzgodnień co do składanych ofert w zakresie ceny, w przetargu ogłoszonym przez Nadleśnictwo Sarnaki w dniu 21.01.2013r. mającym na celu zawarcie umowy ramowej w zakresie wykonywania usług z zakresu gospodarki leśnej na lata 2013-2015r. (znak zamówienia: SA -2710-4/13), i **stwierdza się jej zaniechanie z dniem 26.02.2013r.**

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy w związku ze stosowaniem praktyki ograniczającej konkurencję określonej w pkt I niniejszej decyzji - w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - nakłada się za naruszenie zakazu określonego w art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, następujące kary pieniężne na przedsiębiorców:

1. Marek Bartkiewicz prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Marek Bartkiewicz z siedzibą w Grabanowie - 4.959,00 zł. (słownie: cztery tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dziewięć i 00/100 złotych);
2. Arkadiusz Bartkiewicz prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Arkadiusz Bartkiewicz z siedzibą w Białej Podlaskiej - 2.229,00 zł. (słownie: dwa tysiące dwieście dwadzieścia dziewięć i 00/100 złotych);
3. Wojciech Wójtowicz prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „Koala” Wojciech Wójtowicz z siedzibą w Radzynie Podlaskim - 57.572,00 zł. (słownie: pięćdziesiąt siedem tysięcy pięćset siedemdziesiąt dwa i 00/100 złotych);
4. Małgorzata Wójtowicz prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Małgorzata Wójtowicz Firma Handlowo Usługowa „Panda” z siedzibą w Radzynie Podlaskim - 15.224,00 zł. (słownie: piętnaście tysięcy dwieście dwadzieścia cztery i 00/100 złotych)

płatne do budżetu państwa.

III. Na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy w związku ze stosowaniem praktyki ograniczającej konkurencję określonej w pkt I niniejszej decyzji - w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - nakłada się za naruszenie zakazu określonego w art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną na przedsiębiorcę:

1. Edyta Burda prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa Edyta Burda z siedzibą w Białej Podlaskiej - 3.771,00 zł. (słownie: trzy tysiące siedemset siedemdziesiąt jeden i 00/100 złotych), płatną do budżetu państwa

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów-Delegatura w Lublinie (dalej: *Prezes Urzędu* lub *organ antymonopolowy*) powziął informację o podejrzeniu zawarcia, przez przedsiębiorców uczestniczących w przetargach organizowanych przez Nadleśnictwo w Międzyrzeczu Podlaskim, „zmony cenowej”. W związku z powyższym Prezes Urzędu Postanowieniem nr 9/13 z dnia 21.01.2013r. wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy działania przedsiębiorców uczestniczących w przetargach ogłoszonych przez Nadleśnictwo w Międzyrzeczu Podlaskim nie naruszają przepisów w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W trakcie prowadzonego postępowania wyjaśniającego organ antymonopolowy poddał analizie dokumentację przetargową następujących nadleśnictw:

- Nadleśnictwo Radzyń Podlaski;
- Nadleśnictwo w Międzyrzeczu Podlaskim
- Nadleśnictwo Biała Podlaska;
- Nadleśnictwo Sarnaki.

Jednocześnie w dniu 8.04.2013r. do Prezesa Urzędu wpłynęło „zgłoszenie”, przedsiębiorcy: Andrzeja Romaniuka, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Leśnych „Mech” Andrzej Romaniuk, dotyczące „czynów nieuczciwej konkurencji w postępowaniu o zamówienie publiczne z zakresu gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Sarnaki”, w którym zgłaszający przedstawił złożone przez siebie do Prezesa Krajowej Izby Odwołań przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych odwołanie w postępowaniu o zamówienie publiczne – zawarcie umowy ramowej na wykonanie usług z zakresu gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Sarnaki na lata 2013-2015.

Z analizy zgromadzonego w trakcie w/w postępowania wyjaśniającego materiału dowodowego oraz informacji zawartych w „zgłoszeniu” Pana A. Romaniuka, wynikało, że w jednym przypadku, istnieją przesłanki wskazujące na naruszenie przepisów w/w ustawy o ochronie (...) – zawarcie zakazanego porozumienia ograniczającego konkurencję, polegającego na uzgodnieniu przez uczestników przetargu organizowanego przez Nadleśnictwo Sarnaki, warunków składanych ofert, w szczególności ceny oferowanych usług.

W związku z powyższym w dniu 14.06.2013r. Postanowieniem nr 159/13 Prezes Urzędu wszczął z urzędu postępowanie antymonopolowe w sprawie zawarcia pomiędzy przedsiębiorcami: Markiem Bartkiewiczem prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Marek Bartkiewicz z siedzibą w Grabanowie (dalej: *Marek Bartkiewicz*); Arkadiuszem Bartkiewiczem prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Arkadiusz Bartkiewicz z siedzibą w Białej Podlaskiej (dalej: *Arkadiusz Barkiewicz*); Edytą Burdą prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa Edyta Burda z siedzibą w Białej Podlaskiej (dalej: *Edyta Burda*); Wojciechem Wójtowiczem prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „Koala” Wojciech Wójtowicz z siedzibą w Radzynie Podlaskim (dalej: *Wojciech Wójtowicz*); Małgorzatą Wójtowicz prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Małgorzata Wójtowicz Firma Handlowo Usługowa „Panda” z siedzibą

w Radzynie Podlaskim (dalej: *Małgorzata Wójtowicz*); porozumienia ograniczającego konkurencję na lokalnym rynku usług z zakresu gospodarki leśnej na terenie Leśnictwa Górki, polegającego na dokonaniu uzgodnień co do ceny składanych ofert w przetargu ogłoszonym w dniu 21.01.2013r. w celu zawarcia umowy ramowej w zakresie wykonywania usług z zakresu gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Sarnaki na lata 2013-2015r. (znak postępowania: SA -2710-4/13), co może naruszać zakaz określony w art. 6 ust. 1 pkt 7 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 88 ust. 2 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w/w przedsiębiorcy zostali zawiadomieni o wszczęciu postępowania antymonopolowego. W odpowiedzi na zarzut sformułowany w w/w zawiadomieniu strony przedstawił swoje stanowiska:

Marek Bartkiewicz w piśmie z dnia 26.06.2013r. stwierdził, że „*pośród między mną tj. Markiem Bartkiewiczem a osobami wskazanymi w zawiadomieniu nie doszło do porozumienia ograniczającego konkurencję (...), a także nie wiem o jakimkolwiek porozumieniu, co do ceny pomiędzy tymi osobami*”, dodatkowo wyjaśnił, że „*jako brat poprosiłem Pana Arkadiusza o pomoc w przygotowaniu Oferty do przetargu, po otrzymaniu informacji od niego, że też będzie przystępował do tego samego przetargu ograniczyliśmy pomoc w przygotowaniu Oferty do informacji jawnych z wyłączeniem formularza cenowego, który był przygotowywany przez moją osobę bez ingerencji osób trzecich. W takim sposobie sporządzania Oferty nie widziałem nic złego, ponieważ przetarg był do zawarcia umowy ramowej (...). W w/w piśmie przedsiębiorca oświadczył również, że: „(...) poza moim bratem Arkadiuszem Bartkiewiczem pozostałe osoby są mi obce.*”

Arkadiusz Bartkiewicz w piśmie z dnia 24.06.2013r. stwierdził, że „*Pomiędzy osobami, którym zarzut postawiono nie było jakichkolwiek uzgodnień, co do ceny, formularze cenowe były przygotowywane indywidualnie przez przedstawiciela danej oferty bez ingerencji osób trzecich (...). Ja jako lider konsorcjum utworzonym pomiędzy P. W. Arkadiusz Bartkiewicz a PPHU Koala Wojciech Wójtowicz będący jednocześnie współmałżonkiem Edyty Burdy przedstawiciela konsorcjum z FHU Panda Małgorzata Wójtowicz oraz bratem Marka Bartkiewicza reprezentującego podmiot P.W. Marek Bartkiewicz nie mogłem zakazać składania oferty dla Pani Edyty Burdy oraz Pana Marka Bartkiewicza do przetargu ogłoszonego przez Nadleśnictwo Sarnaki w Leśnictwie Górki, a także nie mogłem odmówić prośby o pomoc w przygotowaniu Oferty w kwestii merytorycznej z wyłączeniem formularza cenowego (...). Na prośbę obu podmiotów wyraziłem zgodę na pomoc w przygotowaniu Oferty z wyłączenie formularza cenowego, który był przez każdego z przedstawicieli przygotowany indywidualnie bez mojej ingerencji*”.

Edyta Burda w piśmie z dnia 8.07.2013r. stwierdziła, iż „*nie miało miejsca żadne porozumienie ograniczające konkurencję pomiędzy wymienionymi w zawiadomieniu podmiotami (...). Ofertę cenową przygotowywałam osobiście, a część ogólną oferty pomagał mi przygotować Arkadiusz Bartkiewicz (mąż). Oferta została złożona w Nadleśnictwie przez mojego męża (...). W 2012r. nie prowadziłam działalności gospodarczej (...)*”.

Małgorzata Wójtowicz w piśmie z dnia 1.07.2013r. oświadczyła: „*(...) szukając szans utrzymania się na rynku zgodziłam się przystąpić do konsorcjum z Edytą Burdą oraz Markiem Bartkiewiczem. (...) Oferty były przygotowywane przez liderów konsorcjum*”.

Wojciech Wójtowicz w piśmie z dnia 1.07.2013r. oświadczył, że: „Osobiście nie byłem inicjatorem konsorcjum, ani nie nakłaniałem innych do uczestnictwa w konsorcjach. Ustaliłem tylko z Panem Arkadiuszem Bartkiewiczem stawkę za jaką mogę wykonywać pozyskanie i zrywkę drewna. Na uczestnictwa w konsorcjach zdecydowałem się ze względu na sytuację panującą na rynku usług leśnych. (...) Ofertę miał przygotować lider konsorcjum Pan Arkadiusz Bartkiewicz”

Organ antymonopolowy postanowieniem nr 160/13 z dnia 14.06.2013r. zaliczył w poczet dowodów w niniejszym postępowaniu antymonopolowym część materiału dowodowego pozyskanego w trakcie postępowania wyjaśniającego prowadzonego w sprawie wstępnego ustalenia, czy działania przedsiębiorców uczestniczących w przetargach ogłoszonych przez Nadleśnictwo w Międzyrzeczu Podlaskim nie naruszają przepisów w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym czy sprawa ma charakter antymonopolowy (sygn. akt: RLU –400-2/13/PM), tzn.: dokumenty stanowiące załącznik do pisma Nadleśnictwa Sarnaki z dnia 4.04.2013r. (sygn.: SA – 097-1/13) obejmujące „dokumentację przetargową związaną postępowaniem na wykonanie usług z zakresu gospodarki leśnej organizowanym przez Nadleśnictwo Sarnaki”

W dniu 4 listopada 2013r. Prezes Urzędu wytworzył w formie zbiorczego zestawieni, dokument wewnętrzny dla potrzeb niniejszego postępowania – zestawienie tabelaryczne (karta: 521). W/w zbiorcze zestawienie zawiera prawnie chronione tajemnice przedsiębiorców –proponowane ceny świadczonych usług. Wobec powyższego Prezes Urzędu postanowieniem z dnia 16.12.2013r. (nr: 356/13) ograniczył prawo wglądu do w/w zestawienia.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Przedsiębiorcy (strony postępowania)

- **Marek Bartkiewicz (brat P. Arkadiusza Bartkiewicza)** prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Marek Bartkiewicz” z siedzibą w Grabanowie, data rozpoczęcia działalności 1.08.1999r., prowadzi działalność gospodarczą między innymi w zakresie usług związanych z leśnictwem, gospodarką leśną oraz pozyskiwania drewna.

- **Arkadiusz Bartkiewicz (brat P. Marka Bartkiewicza)** prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Arkadiusz Bartkiewicz” z siedzibą w Białej Podlaskiej (adres głównego miejsca wykonywania działalności: B. P., ul. O.). Data rozpoczęcia wykonywania działalności 13.09.2007r. Działalność gospodarcza przedsiębiorcy dotyczyła między innymi usług związanych z leśnictwem, gospodarką leśną i pozyskiwaniem drewna. W dniu 1.04.2013r. przedsiębiorca zawiesił wykonywanie działalności gospodarczej (przewidywany okres zawieszenia do dnia 31.12.2013r.).

- **Edyta Burda (żona P. Arkadiusza Bartkiewicza)** prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą „Firma Handlowo-Usługowa Edyta Burda” z siedzibą w Białej Podlaskiej (adres głównego miejsca wykonywania działalności: B. P., ul. O.). Data rozpoczęcia działalności gospodarczej: 4.02.2013r. Zgodnie z

wypisem z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, przeważającą działalnością gospodarczą w/w przedsiębiorcy było fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne (kod PKD 96.02.Z), jednocześnie jako wykonywana działalność gospodarcza wpisana do CEIDG figuruje gospodarka leśna i pozyskiwanie drewna. W dniu 1.03.2013r. przedsiębiorca zawiesił wykonywanie działalności gospodarczej (przewidywany okres zawieszenia do dnia 31.12.2013r.). Z wyjaśnień udzielonych Prezesowi Urzędu wynika, że w 2012r. przedsiębiorca nie prowadził działalności gospodarczej.

- **Wojciech Wójtowicz (mąż P. Małgorzaty Wójtowicz)** prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „Koala” Wojciech Wójtowicz z siedzibą w Radzynie Podlaskim (adres głównego miejsca wykonywania działalności: R. P., ul. L., adres do doręczeń: R. P., ul. S.). Data rozpoczęcia działalności gospodarczej: 1.05.1997r., prowadzi działalność gospodarczą między innymi w zakresie usług związanych z leśnictwem, gospodarką leśną oraz pozyskiwania drewna.

- **Małgorzata Wójtowicz (żona P. Wojciecha Wójtowicza)** prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Małgorzata Wójtowicz Firma Handlowo Usługowa „Panda” z siedzibą w Radzynie Podlaskim (adres głównego miejsca wykonywania działalności: R. P., ul. S., adres do doręczeń: R. P., ul. L.). Data rozpoczęcia działalności gospodarczej: 5.05.2010r. prowadzi działalność gospodarczą między innymi w zakresie usług związanych z leśnictwem, gospodarką leśną oraz pozyskiwania drewna.

Postępowanie przetargowe

Obszar podlegający Nadleśnictwu Sarnaki położony jest w zlewni Rzeki Bug. Swoim zasięgiem terytorialnym obejmuje około 100 tys. ha powierzchni, w obrębie której mieści się cały powiat łosicki i część powiatu siedleckiego. Nadleśnictwo Sarnaki jest jedną z 25 jednostek Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie. Od 01.01.2005 r. Nadleśnictwo Sarnaki podzielone jest na 8 jednostek (leśnictw): Drażniew, Dubicze, Górki, Huszlew, Kisielew, Korczew, Mierzvice, Zabuże.

W dniu 23.01.2013r. Nadleśnictwo Sarnaki ogłosiło postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na zawarcie umowy ramowej na wykonanie usług z zakresu gospodarki leśnej na lata 2013-2015 (sygn. SA -2710-4/13). Zakres prac w okresie obowiązywania umowy ramowej miał obejmować: prace z zakresu pozyskania i zrywki drewna, hodowli lasu (odnowienia i zalesienia, poprawki i uzupełnienia, przygotowanie i pielęgnowanie gleby, czyszczenie wczesne i późne, melioracje agrotechniczne), ochrony lasu (zwalczanie szkodników leśnych, zabezpieczanie drzewostanów przed zwierzyną, gradzenie, konserwacja i rozgradzanie upraw, ochrona p. poż., czyszczenie i zawieszanie skrzynek lęgowych, uprzątnięcie śmieci, utrzymanie parkingów i obiektów turystycznych).

Zawarcie umowy ramowej nie oznacza udzielenia zamówienia wykonawcy. Jest to umowa zawarta pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, której celem jest ustalenie zasad udzielania zamówień publicznych, w szczególności dotyczących ceny i rozmiaru planowanych prac.

W/w zamówienie publiczne było prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010r., Nr 113, poz. 759 ze zm.). Zamawiający podzielił zamówienie na trzy części (teren na którym prowadzone będą prace objęte umową ramową):

1. **Część nr I** – usługi z zakresu gospodarki leśnej w leśnictwie Korczew i Kisielew;
2. **Część nr II** – usługi z zakresu gospodarki leśnej w leśnictwie Zabuże;
3. **Część nr III** – usługi z zakresu gospodarki leśnej w leśnictwie Górki.

Dla każdej z w/w części zamówienia (leśnictwa) miały być podpisane odrębne umowy ramowe.

W związku z ogłoszonym zamówieniem publicznym w sumie wpłynęło 6 ofert.

Część pierwsza - wpłynęła jedna oferta, złożona w siedzibie zamawiającego w dniu 8.02.2013r. o godzinie 9:40;

część druga - wpłynęła jedna oferta złożona w siedzibie zamawiającego w dniu 8.02.2013r. o godzinie 9:35;

część trzecia - wpłynęły cztery oferty:

- pierwsza oferta złożona w siedzibie zamawiającego w dniu 8.02.2013r. o godzinie 9:20;

- pozostałe trzy oferty zostały złożone jednocześnie przez Pana Arkadiusza Bartkiewicza (stronę niniejszego postępowania) w dniu 8.02.2013r. o godzinie 9:45.¹

Lp.	Część zamówienia	Uczestnicy/oferenci	Wartość oferty (brutto PLN)
1	I. leśnictwo Korczew i Kisielew	1. <u>Konsorcjum</u> : a.) Zakład Usług Leśnych Wojciech Łozecki z siedzibą w Ruskowie; b.) Zakład Usług Leśnych Stanisław Benedysiuk z siedzibą w Korczewie.	[taj. Przedsiębiorcy]
2	II. leśnictwo Zabuże	1. F H-U Bór Henryk Adamiuk z siedzibą w Nowych Hołowczycach.	[taj. Przedsiębiorcy]
3	III. leśnictwo Górki	1. Zakład Usług Leśnych Mech Andrzej Romaniuk z siedzibą w Szpaki Kolonia.	[taj. Przedsiębiorcy]
		2. <u>Konsorcjum</u> : a.) Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Arkadiusz Bartkiewicz z siedzibą w Białej Podlaskiej; b.) Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „Koala” Wojciech Wojtowicz z siedzibą w Radzynie Podlaskim.	[taj. Przedsiębiorcy]
		3. <u>Konsorcjum</u> : a.) „Firma Handlowo-Usługowa Edyta Burda ” z siedzibą w Białej Podlaskiej;	[taj. Przedsiębiorcy]

¹ Źródło: 1.kontrolka zamówień publicznych Nadleśnictwa Sarnaki;
2. kopie opakowań złożonych ofert, opatrzone datą i godziną.

		b.) Małgorzata Wójtowicz Firma Handlowo Usługowa „Panda” z siedzibą w Radzynie Podlaskim	
		4. Przedsiębiorstwo wielobranżowe Marek Bartkiewicz z siedzibą w Grabanowie.	[taj. Przedsiębiorcy]

Tabela nr 1 – zestawienie ofert złożonych przez poszczególnych uczestników w/w. przetargu²

Otwarcie złożonych ofert, nastąpiło w dniu 8.02.2013r. o godzinie 10:15 w siedzibie zamawiającego. Na otwarciu ofert byli obecni:

1. Andrzej Romaniuk reprezentujący Zakład Usług Leśnych Mech Andrzej Romaniuk z siedzibą w Szpaki Kolonia;
2. Henryk Adamiuk reprezentujący F H-U Bór Henryk Adamiuk z siedzibą w Nowych Hołowczycach;
3. Arkadiusz Bartkiewicz – osoba, która złożyła trzy oferty na III część zamówienia (oferty nr 2, 3 i 4).³

Prace komisji przetargowej Nadleśnictwa Sarnaki zakończyły się w dniu 26.02.2013r. Wynikiem postępowania był wybór ofert I i II części zamówienia (wpłynęły po jednej ofercie na każdą część). Odnośnie III części zamówienia, (dotyczącej leśnictwa Górki) zamawiający zdecydował o wyborze dwóch ofert (poz. 1 i 2 z tabeli nr 1) oraz o odrzuceniu dwóch pozostałych:

1. oferta nr 3 - Konsorcjum przedsiębiorców: „Firma Handlowo-Usługowa Edyta Burda” z siedzibą w Białej Podlaskiej oraz Małgorzata Wójtowicz Firma Handlowo Usługowa „Panda” z siedzibą w Radzynie Podlaskim;
2. oferta nr 4 - Przedsiębiorstwo wielobranżowe Marek Bartkiewicz z siedzibą w Grabanowie.

Jako podstawę odrzucenia w/w ofert zamawiający wskazał art. 89 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy prawo zamówień publicznych w związku z art. 3 ust. 1 oraz art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.⁴ Z uzasadnienia przedstawionego przez Nadleśnictwo Sarnaki wynika, że w wyniku analizy dokumentów złożonych przez oferentów, zamawiający doszedł do przekonania, że na etapie przygotowywania ofert oraz ich składania oferent Marek Bartkiewicz współdziałał, a nie konkurował z Konsorcjum FHU Edyta Burda oraz Małgorzata Wójtowicz Firma Handlowo Usługowa „Panda”. Jako okoliczności wskazujące na istnienie porozumienia ograniczającego konkurencję zamawiający wskazał okoliczności faktyczne dotyczące treści, formy oraz sposobu złożenia ofert: złożenie ofert przez tę samą osobę, identyczna forma i wygląd obu ofert, koperty zawierające oferty zostały opisane pismem ręcznym, którego porównanie wskazuje, że czynność tę wykonała ta sama osoba, formularze cenowe zostały wypełnione komputerowo przy użyciu identycznej czcionki, identycznie sformatowane liczby w wypełnionych formularzach, na 31 stawek w formularzu 28 pozycji jest identycznych, Małgorzata Wójtowicz Firma Handlowo Usługowa „Panda” – członek konsorcjum, zobowiązała się udostępnić Markowi

² Źródło: protokół postępowania w trybie przetargu nieograniczonego

³ Źródło: lista obecności na otwarciu ofert.

⁴ Źródło: zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty.

Bartkiewiczowi – składający konkurencyjną osobną ofertę, posiadaną wiedzę doświadczenie niezbędne do wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu.

W związku z powyższym, w ramach w/w przetargu Nadleśnictwo Sarnaki wybrało oferentów z którymi zamierzało podpisać umowy ramowe:

Lp.	Część zamówienia	Nazwa i siedziba wykonawcy
1	I. leśnictwo Korczew i Kisielew	1. <u>Konsorcjum</u> : a.) Zakład Usług Leśnych Wojciech Łozecki z siedzibą w Ruskowie; b.) Zakład Usług Leśnych Stanisław Benedysiuk z siedzibą w Korczewie.
2	II. leśnictwo Zabuzę	1. F H-U Bór Henryk Adamiuk z siedzibą w Nowych Hołowczycach.
3	III. leśnictwo Górki	1. Zakład Usług Leśnych Mech Andrzej Romaniuk z siedzibą w Szpaki Kolonia.
		2. <u>Konsorcjum</u> : a.) Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Arkadiusz Bartkiewicz z siedzibą w Białej Podlaskiej; b.) Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „Koala” Wojciech Wojtowicz z siedzibą w Radzynie Podlaskim.

Tabela nr 2 – wybór najkorzystniejszych ofert.

Oferty na część nr I i II były jedynymi ofertami złożonymi na te części zamówienia. W stosunku do części III zamawiający dokonał wyboru ofert, które niepodległy odrzuceniu. W SIWZ zamawiający określił, iż umowy ramowe dla każdego z leśnictw, zamierza zawrzeć z trzema wykonawcami, chyba że oferty niepodlegające odrzuceniu złożą mniej wykonawców⁵. W związku z powyższym w przypadku części III przetargu Nadleśnictwo Sarnaki zamierzało podpisać umowy ramowe z dwoma podmiotami: Zakład Usług Leśnych Mech Andrzej Romaniuk z siedzibą w Szpaki Kolonia oraz Konsorcjum: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Arkadiusz Bartkiewicz z siedzibą w Białej Podlaskiej i Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „Koala” Wojciech Wojtowicz z siedzibą w Radzynie Podlaskim.

Od powyższego rozstrzygnięcia postępowania o zamówienie publiczne zostało złożone przez przedsiębiorcę A. Romaniuka odwołanie do Prezesa Krajowej Izby Odwołań przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych.

W w/w odwołaniu A. Romaniuk zarzucił zamawiającemu, (Nadleśnictwo Sarnaki), że ten nie odrzucił oferty Konsorcjum: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Arkadiusz Bartkiewicz z siedzibą w Białej Podlaskiej i Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „Koala” Wojciech Wojtowicz z siedzibą w Radzynie Podlaskim, którzy jego zdaniem również uczestniczyli w zмовie przetargowej wspólnie z Markiem Bartkiewiczem oraz członkami konsorcjum: FHU Edyta Burda i Małgorzata Wójtowicz Firma Handlowo Usługowa „Panda”. Krajowa Izba Odwoławcza wyrokiem z dnia 20.03.2013r., sygn. KIO 517/13 (karty: 47-59), uwzględniła w/w odwołanie i nakazała zamawiającemu odrzucenie oferty wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia: tj. oferty Konsorcjum: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Arkadiusz Bartkiewicz z siedzibą w Białej Podlaskiej i Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „Koala”

⁵ SIWZ, Rozdział III, pkt 10.

Wojciech Wojtowicz. Krajowa Izba Odwoławcza w w/w wyroku podkreśliła, iż „udowodnienie zaistnienie zmowy przetargowej, siłą rzeczy, w większości przypadków opierało się będzie na dowodach i okolicznościach wskazujących na powyższe pośrednio (posługując się terminologią prawną-karną, na tzw. poszlakach). Tym samym na podstawie nagromadzonych pewnych wykazanych faktów, które wystąpią w odpowiednich wadze i ilości, można przyjąć i wywnioskować, istnienie faktów innych - w tym przypadku zaistnienia nielegalnego porozumienia wykonawców umawiających się, co do swojego udziału w przetargu i kształtu swoich ofert. (...) Okoliczności ustalone przez Izbę i zamawiającego w pełni wystarczą do powstania domniemania faktycznego stanowiącego podstawę stwierdzenia popełnienia czynu nieuczciwej konkurencji w postaci tzw. zmowy cenowej pomiędzy wykonawcami wspólnie ubiegającymi się o udzielenie zamówienia (...). Podnoszone przez odwołującego, a wręcz notoryjne (możliwe do ustalenia na podstawie samej zbieżności nazw, nazwisk i siedzib podmiotów) organizacyjne lub rodzinne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsiębiorcami składającymi oferty, sposób przygotowania i wyceniania wskazujący na ich wspólne przygotowania, przesądzają o tego typu kwalifikacji działań wykonawców.”

W/w wyrok jest prawomocny, a Nadleśnictwo Sarnaki odnośnie części III zamówienia podpisało umowę ramową z Zakładem Usług Leśnych Mech Andrzej Romaniuk z siedzibą w Szpaki Kolonia.

Porównanie ofert złożonych przez strony niniejszego postępowania.

Wszystkie oferty stron niniejszego postępowania zostały dostarczone do siedziby zamawiającego w dniu 8.02.2013r. przez tą samą osobę Pana A. Bartkiewicza.

Małgorzata Wójtowicz Firma Handlowo Usługowa „Panda” – członek konsorcjum, zobowiązała się udostępnić Markowi Bartkiewiczowi – składającemu konkurencyjną osobną ofertę, posiadaną wiedzę doświadczenie niezbędne do wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu.

Szczegółowe dane dotyczące wysokości proponowanych stawek zawartych w ofertach stron postępowania przedstawia załącznik do notatki z dnia 4 listopada 2013r. (karta: 521).

	opis prac
1	Pozyskanie drewna (CWDPN)
2	ZM w: rębniach I
3	ZM w: rębniach II
4	ZM w: rębniach III i IV
5	ZM w: CP-P, PTW
6	ZM w: TWP, TWN
7	ZM w: TPP, TPN, PTP, CSS
8	ZM w: PR, PRZEST
9	Podwóz drewna (PODWOZ_DR)

10	Pomoc przy szacunkach brakarskich (PPSZBRAK)
11	Pomoc przy odbiórcie drewna (PPOD)
12	Wybieranie drewna stosowego- liściaste(WDS-DB)
13	Wybieranie drewna stosowego- iglaste(WDS-SO)
14	CP, CW, PIEL, PIEL-POZ, ODN-ZRB, ODN-ZŁOŻ, ODN-LUK, ODN-GLEB, POPR, POPR-WPG, MA- PORZ
15	
16	Czyszczenie skrzynek łęgowych O-BUDKIS
17	Zawieszanie skrzynek łęgowych O- BUDKIN
18	Grodzenie upraw O-GRODZN
19	Demontaż ogrodzeń upraw O-GRODZR
20	Konserwacja ogrodzeń upraw O-GRODZS
21	Ochrona chemiczna przez zgryzaniem O-ZGRYZC
22	Zabezpieczanie mechaniczne przez zgryzaniem-palikowanie (osłonki) O-PALIK
23	Uprzążenie śmieci z terenów leśnych O-SMIECI
24	Kontrola zapędrczenia gleby O-PROGNG
25	Jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny O-PROGNŚ
26	Pozostałe prace z ochrony lasu O-POZ
27	Zwalczanie mechaniczne grzybów w uprawach i młodnikach O-ZWGRZMU
28	Mechaniczne zwalczanie szkodników wtórnych O-ZWWTÓRM
29	Wykładanie pułapek na szkodniki wtórne 0-ZWWTÓRK
30	Wykładanie kontrolnych pułapek sosnowych na ryjkowce O-KONTRU
31	Utrzymanie punktu czerpania wody UT- WODA

Tabela nr 3 – zestawienie prac zawarte w ofertach stron postępowania.

Z powyższego zestawienia wynika, że:

1.) w przypadku wszystkich ofert stron postępowania:

- na 31 pozycji w formularzu cenowym 28 pozycji ma identyczną wartość:

(poz. 2-3, 9-13 oraz 15-31);

- w 2 pozycjach (poz. 4 i 14) różnica wynosi 1 zł.;

2.) w przypadku ofert nr 3 i 4 (oferta Konsorcjum: „Firma Handlowo-Uslugowa Edyta Burda” i Małgorzata Wójtowicz „Panda” oraz oferta M. Bartkiewicza) poza podobieństwami wymienionymi w pkt 1:

- dodatkowo taka sama wartość występuje w ich ofertach w 4 pozycjach (poz. 5-8).

Przy analizie w/w ofert (na co zwróciło również w swoim wyroku KIO) zauważalne są również ich podobieństwa graficzne np. liczby zostały wpisane w ten sam sposób to znaczy wyrównanie wartości w poszczególnych wierszach i kolumnach (wyrównanie cyfr w każdej komórce do środkowej górnej krawędzi). Identyfikacyjny jest również sposób oznaczenia liczb z dwoma miejscami po przecinku.

Jednocześnie Prezes Urzędu ustalił, że dwie strony niniejszego postępowania tj. przedsiębiorcy M. Bartkiewicz oraz A. Bartkiewicz występowali wspólnie (konsorcjum) w innych przetargach organizowanych przez nadleśnictwa (karty: 428-429):

L.p.	Nadleśnictwo	Przetarg	Uwagi
1	Międzyrzec Podlaski	Usługi z zakresu gospodarki leśnej ZG-2710-01/2012, Leśnictwo Witoroż	Konsorcjum, jako lider M. Bartkiewicz
2	Międzyrzec Podlaski	Usługi z zakresu gospodarki leśnej ZG-2710-01/2012, Leśnictwo Żerocin	Konsorcjum, jako lider M. Bartkiewicz
3	Biała Podlaska	Usługi z zakresu gospodarki leśnej S-2710-3/13 Leśnictwo Leśna Podlaska	Konsorcjum, jako lider M. Bartkiewicz
4	Biała Podlaska	Usługi z zakresu gospodarki leśnej S-2710-3/13 Leśnictwo Cieleśnica	Konsorcjum, jako lider M. Bartkiewicz

Tabela nr 4 – postępowania w których uczestniczyły wspólnie strony postępowania.

W trakcie przeprowadzonego niniejszego postępowania przedsiębiorcy: Marek Bartkiewicz, Arkadiusz Bartkiewicz, Małgorzata Wójtowicz i Wojciech Wójtowicz przedstawili informacje i dokumenty dotyczące wysokości uzyskanych przez nich w przychodów 2012 roku.

Pani Edyta Burda oświadczyła w piśmie z dnia 8.07.2013r. (karta: 424), że w 2012r. nie osiągnęła żadnego przychodu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej: „W 2012r. nie prowadziłam działalności gospodarczej więc nie jest możliwe przedstawienie osiągniętego dochodu (...)”.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Interes publiczny

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Podejmując więc działania określone w przywołanej ustawie, Prezes Urzędu występuje w funkcji rzecznika interesu publicznego⁶.

Ochrona interesu publicznego oznacza, iż organ antymonopolowy „ingeruje, gdy w wyniku pewnych ogólnych zjawisk zagrożona jest sama instytucja konkurencji. Nie odnosi się do ochrony roszczeń indywidualnych.”⁷. Inaczej mówiąc, podstawą do zastosowania przepisów ustawy antymonopolowej jest ustalenie, czy nastąpiło naruszenie wskazanego przepisami ustawy interesu

⁶ Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 04.07.2001 r., sygn. akt XVII Ama 108/00.

⁷ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29.05.2001 r., sygn. akt I CKN 1217/98.

publicznego, nie zaś interesu jednostki⁸, czy też grupy⁹. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 sierpnia 2003 r., dane antykonkurencyjne działanie przedsiębiorcy lub przedsiębiorców traci swój indywidualny lub grupowy charakter, „gdy skutkami działań sprzecznych z przepisami obu ustaw dotknięty został szerszy krąg uczestników rynku, a nie tylko jeden podmiot, względnie gdy działania te wywołały na rynku inne niekorzystne zjawiska”¹⁰.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 21 marca 2005r. (sygn. akt XVII Ama 16/04) wskazał, iż ochronę interesu publicznego określonego w ustawie antymonopolowej należy utożsamiać z „istnieniem i rozwojem konkurencji na wszystkich rynkach właściwych”. Tym samym, „działanie ograniczające jej powstanie lub rozwój interes ten narusza”.

Zgodnie z art. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym. Oznacza to, iż ustawodawca za pośrednictwem przywołanego przepisu wprowadził zasadę ochrony konkurencji „jako zjawiska instytucjonalnego, czyli zachowania takiego *status quo* na rynku właściwym, które pozwoli na podejmowanie przez przedsiębiorców autonomicznych (samodzielnych) decyzji rynkowych”¹¹. Należy przy tym zauważyć, iż ustawodawca konstruując przywołaną regulację wskazał wyraźnie, iż „zakazane jest samo porozumienie, którego celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym. Nie jest więc koniecznym, aby wystąpił zamierzony skutek w całości lub w części”¹².

Szczególnie szkodliwe z punktu widzenia ochrony konkurencji są porozumienia przetargowe polegające na uzgodnieniu warunków składanych ofert, w szczególności ceny, jako ingerencja w podstawowy obszar rywalizacji przedsiębiorców na danym rynku właściwym. Wyłączenie bowiem konkurencji cenowej pomiędzy przedsiębiorcami poprzez zawarcie stosownego porozumienia może z jednej strony prowadzić do wzrostu cen za rozprawdane towary lub usługi, a z drugiej strony niweluje impuls dla tych samych przedsiębiorców do zwiększania efektywności swoich działań.

Niniejsze postępowanie dotyczy zawarcia, przez uczestników postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zawarcie umowy ramowej na wykonanie usług z zakresu gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Sarnaki na lata 2013-2015, porozumienia dotyczącego ustalenia warunków składanych ofert, w szczególności

---

⁸ Sąd Antymonopolowy w wyroku z dnia 3 kwietnia 2002 r., sygn. akt XVII Ama 88/01, wyraźnie wskazał, iż „Celem ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie jest ochrona prywatnoprawnego interesu przedsiębiorcy bądź konsumenta”.

⁹ Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego z dnia 12 czerwca 2002 r., sygn. akt XVII AmA 47/2001.

¹⁰ Wyrok Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 27 sierpnia 2003 r., sygn.. akt I CKN 527/01.

¹¹ C. Banasiński [red.], *Ustawa o ochronie konkurencji konsumentów. Komentarz.*, Warszawa 2009, s. 180.

¹² Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 24 marca 2004 r., sygn. akt XVII Ama 40/02, Dz.Urz.UOKiK 2004/3/310.

ceny. Praktyka tego rodzaju ogranicza konkurencję cenową między poszczególnymi zakładami usług leśnych, natomiast w interesie publicznym leży istnienie i rozwój konkurencji na wszystkich rynkach właściwych. Działania ograniczające powstanie lub rozwój konkurencji naruszają interes publiczny.¹³

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, porozumienie cenowe należy do najcięższych naruszeń konkurencji, albowiem zawsze wywołuje niekorzystne działania na rynku, zniekształcając ten rynek, ograniczając albo eliminując na nim konkurencję, przez co naruszają interes ogólnospołeczny.¹⁴ W sprawie będącej przedmiotem niniejszej decyzji, która dotyczy zarzutu zawarcia zmywy przetargowej został naruszony interes publicznoprawny, poprzez zniekształcenie zasad konkurencji w postępowaniu przetargowym, co uzasadnia ocenę zachowania stron tego postępowania antymonopolowego w świetle przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zmowy przetargowe mogą bowiem powodować zakłócenie funkcjonowania systemu zamówień publicznych, poprzez „zniweczenie celu, jaki ma być osiągnięty w drodze przetargu, a mianowicie wybór najkorzystniejszych ofert składanych przez oferentów w warunkach konkurencji” (tak: wyrok SOKiK z dnia 17 kwietnia 2008 r., sygn. akt: XVII Ama 117/05).

W związku z powyższym, w niniejszej sprawie, w ocenie organu antymonopolowego, istnieją podstawy do podjęcia działań - w interesie publicznym - na podstawie przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów.

Status przedsiębiorcy.

Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazujące praktyk ograniczających konkurencję stosuje się do przedsiębiorców i ich związków. Przy czym, stosownie do art. 4 pkt 1 tej ustawy, ilekroć mowa w niej o przedsiębiorcy – rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, a także między innymi: a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu.

Nie ulega więc wątpliwości, że strony niniejszego postępowania wpisane do Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej są przedsiębiorcami w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...).

Bez znaczenia w niniejszej sprawie jest fakt, że na dzień wydania niniejszej decyzji dwóch przedsiębiorców (strony postępowania) zawiesiło prowadzenie działalności gospodarczej (po rozstrzygnięciu w/w przetargu):

- Edyta Burda zawiesiła prowadzenie indywidualnej działalności gospodarczej w dniu 1.03.2013r. (przewidywany termin zawieszenia: 31.12.2013r.);

---

¹³ wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 21.03.2005 r., sygn. akt XVII Ama 16/04,

¹⁴ wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2003 r. (sygn. akt: I CKN 469/01)

- Arkadiusz Bartkiewicz zawiesił prowadzenie indywidualnej działalności gospodarczej w dniu 1.04.2013r. (przewidywany termin zawieszenia: 31.12.2013r.).

(źródło: *Centralna Ewidencja i Informacja Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej* [WWW.firma.gov.pl])

Rynek właściwy

Praktyki ograniczające konkurencję ujawniają się na określonym rynku właściwym. Stąd też dla poprawnej oceny zachowania uczestników niniejszego postępowania w kontekście zastosowania art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest zdefiniowanie rynku właściwego w sprawie. Zgodnie z art. 4 p kt 9 ww. ustawy przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, uznawane są przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu panują zbliżone warunki konkurencji. Pod pojęciem towarów rozumieć należy, w myśl art. 4 pkt 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zarówno rzeczy, jak i energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane.

Pojęcie rynku właściwego odnosi się przedmiotowo do wszystkich wyrobów (usług) jednego rodzaju, które ze względu na swoje szczególne właściwości odróżniają się od innych wyrobów (usług) w taki sposób, że nie istnieje możliwość dowolnej ich zamiany. Rynek właściwy produktowo obejmuje wszystkie towary, które służą zaspokajaniu tych samych potrzeb nabywców, mają zbliżone właściwości, podobne ceny i reprezentują podobny poziom jakości¹⁵. Niezbędnym elementem rynku właściwego jest także jego wymiar geograficzny, oznaczający konieczność wskazania obszaru, na którym warunki konkurencji, mające zastosowanie do określonych towarów, są jednakowe dla wszystkich konkurentów.

Zatem, aby wyznaczyć rynek właściwy określoną działalność poddaje się analizie z punktu widzenia asortymentowego, a także geograficznego.

Przedmiotem zarzutów w niniejszej sprawie jest zawarcie porozumienia ograniczającego konkurencję polegającego na uzgodnieniu warunków składanych ofert, w związku z przetargiem na realizację zadań gospodarczych z zakresu gospodarki leśnej na terenie Leśnictwa Górki w latach 2013-2015r. organizowanym przez Nadleśnictwo Sarnaki.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach gospodarka leśna to działalność w zakresie urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, gospodarowania zwierzyną, pozyskiwania - z wyjątkiem skupu - drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny

---

¹⁵ E. Modzelewska-Wąchal, Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Wydawnictwo TWIGGER, Warszawa 2002, s. 49.

oraz płodów runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów oraz realizację pozaprodukcyjnych funkcji lasu.

W stosunku do zakresu prac związanych z realizacją zadań dotyczących gospodarki leśnej należy wskazać, że leśniczowie i podleśniczowie nadzorują prace pielęgnacyjne w lesie, nasadzenia i wyręby. Natomiast prace fizyczne związane z wyrębem, wywożeniem drewna z lasu, sadzeniem i pracami pielęgnacyjnymi drzew Lasy Państwowe zlecają firmom zewnętrznym.¹⁶

Przedsiębiorcy wykonujący w/w prace mogą specjalizować się w wykorzystaniu cięższego sprzętu do obróbki drzewa grubszego, sprzętu lżejszego przeznaczonego do obróbki drzewa cieńszego lub w wykonywaniu wyłącznie określonego zadania związanego z gospodarką leśną (np. p.poż. ochrona lasu) to są to prace o podobnej charakterystyce, wymagające podobnego doświadczenia i umiejętności.

Biorąc powyższe pod uwagę, uwzględniając, że przedmiotem przetargu było zawarcie umowy ramowej na usługi z zakresu gospodarki leśnej: prace z zakresu pozyskania i zrywki drewna, hodowli lasu oraz ochrony lasu, przyjęto, iż rynkiem właściwym produktowo będzie rynek usług z zakresu gospodarki leśnej, pod którym pojęciem należy rozumieć wymieniony powyżej zakres usług.

Zdaniem Prezesa Urzędu, rynek właściwy w ujęciu geograficznym w niniejszej sprawie powinien zostać zdefiniowany jako rynek lokalny obejmujący teren Leśnictwa Górki. Za takim ujęciem rynku właściwego przemawia fakt, że w niniejszej sprawie konkurencja polegała na zdobyciu określonych zamówień publicznych realizowanych na w/w terenie. Przybrała więc postać rywalizacji o ściśle określony, również geograficznie, rynek jednego leśnictwa, nie zaś konkurowania na szerszym terytorium (np. Nadleśnictwa Sarnaki). A zatem, w przedmiotowej sprawie, rynek właściwy wyznaczany jest nie tylko przez rodzaj, ale także zasięg usług organizowanych przez Nadleśnictwo Sarnaki. Nadleśnictwo to jako odpowiedzialne za realizację zadań z gospodarki leśnej na swoim obszarze jest również wyłącznie uprawnione do organizowania przetargów na wykonywanie usług terenie podległych leśnictw. W niniejszej sprawie rynek właściwy w aspekcie geograficznym mógłby zostać określony alternatywnie jako lokalny rynek obejmujący teren Nadleśnictwa Sarnaki, ponieważ na całym tym obszarze organizator przetargu określa warunki konkurencji na wykonanie usług z zakresu gospodarki leśnej. Jednocześnie w tym miejscu należy podkreślić, że w niniejszej sprawie nie jest konieczne szczegółowe określenie pozycji rynkowych poszczególnych przedsiębiorców zgodnie bowiem z art. 7 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zarzucane porozumienie nie korzysta z wyłączenia w oparciu o tzw. zasadę de minimis określoną w art. 7 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy, który stanowi, że zakazu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy antymonopolowej, nie stosuje się do porozumień zawieranych między konkurentami, których łączny udział w rynku w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 5%. W związku z powyższym precyzyjne określenie rynku właściwego nie ma w niniejszej sprawie charakteru przesłanki przesądzającej o istnieniu lub nieistnieniu antykonkurencyjnej praktyki

---

¹⁶ por. Jacek Krzeziński, Lasy Państwowe – skarb kontrowersyjny, [w:] obserwatorfinansowy.pl, 19 września 2011r.

W związku z powyższym w niniejszym postępowaniu Prezes Urzędu uznał, że porozumienie zawarto na lokalnym rynku usług z zakresu gospodarki leśnej na terenie Leśnictwa Górki.

Porozumienie ograniczające konkurencję

Stosownie do treści przepisu art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, polegające w szczególności na uzgadnianiu przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu lub przez tych przedsiębiorców i przedsiębiorcę będącego organizatorem przetargu warunków składanych ofert, w szczególności zakresu prac lub ceny.

Zgodnie z art. 4 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przez porozumienie rozumie się:

- a) umowy zawierane między przedsiębiorcami, między związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i ich związkami albo niektóre postanowienia tych umów,
- b) uzgodnienia dokonane w jakiegokolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki,
- c) uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych.

Powołany przepis ustanawia bardzo szeroką definicję porozumienia, a wszystkie trzy formy porozumienia, o ile są antykonkurencyjne, są zakazane. Należy podkreślić, że porozumienie w znaczeniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest pojęciem szerszym niż umowa, przejawem porozumienia są bowiem oprócz umowy, także uzgodnienia w jakiegokolwiek formie, a także uchwały i inne akty. Jak wskazał SOKiK: „*definicja porozumienia przyjęta przez ustawodawcę odbiega od cywilistycznego rozumienia pojęcia porozumienia w tym sensie, że została zakreślona szeroko pozwalając przyjąć za porozumienia uzgodnienia, a zatem wszelkie formy skoordynowanych działań, które zmierzają do naruszenia konkurencji*”¹⁷. Należy również odwołać się do orzecznictwa unijnego, w którym wielokrotnie wskazywano, że do ustalenia zawarcia porozumienia „*wystarczające jest, że przedsiębiorcy wyrazili swoją wspólną intencję zachowania się na rynku w określony sposób*”¹⁸. Zatem kluczową kwestią jest ustalenie zgodności woli pomiędzy co najmniej dwoma przedsiębiorcami. Forma jaką ta zgodność woli przybierze jest nieistotna, tak długo jak stanowi wyraz intencji stron¹⁹.

---

¹⁷ Wyrok SOKiK z dnia 27 kwietnia 2011 r., sygn. akt: XVII AmA 44/09.

¹⁸ Wyrok Sądu w sprawie T-7/89 *SA Herkules Chemicals NV przeciwko Komisji*, wyrok Sądu w sprawie T-305/94 *NV Limburgse Wijnl Maatschappij przeciwko Komisji*.

¹⁹ Wyrok Sądu z dnia 26.10.2000 r. w sprawie T-41/96 *Bayer AG przeciwko Komisji*.

Porozumienia ograniczające konkurencję mogą być ujawniane za pomocą dowodów bezpośrednich lub pośrednich²⁰, w szczególności w zależności od tego, czy posiadały one formę pisemną, czy ustną.

Istotą porozumień cenowych jest koordynacja zachowań przedsiębiorców nie w drodze nałożenia prawnie wiążącego obowiązku, lecz przez świadome wskazanie sposobu współdziałania, którego celem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji. Takie zachowanie przedsiębiorców pozwala na wyeliminowanie ich niepewności co do przebiegu procesów rynkowych i warunków działania konkurentów, która to niepewność jest podstawą działania konkurencji. Do wykazania istnienia porozumienia ograniczającego konkurencję nie jest konieczne istnienie sformalizowanej umowy, wystarczające jest ustalenie, że nastąpiła świadoma koordynacja zachowań przedsiębiorców i przyjęcie sposobu współdziałania, którego skutkiem jest ograniczenie konkurencji (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 5 października 2005 r., sygn. akt: VI ACa 1146/04).

Materiał dowodowy zebrany w trakcie niniejszego postępowania antymonopolowego nie potwierdził, aby pomiędzy przedsiębiorcami, którzy składali oferty w w/w przetargu istniała umowa cywilnoprawna regulująca zasady ich działania przy przystępowaniu do tegoż przetargu. W tym stanie rzeczy należy przyjąć, iż porozumienie zawarte pomiędzy stronami miało charakter umowy ustnej.

Jednocześnie w orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podkreśla się, iż wykazanie istnienia zmywy przetargowej jest niezwykle trudne dowodowo. *„Podmioty, które dopuszczają się takich działań mając świadomość ich nielegalnego charakteru zwykle tuszują swe porozumienie. Zatem oceniać je możemy zwykle po rezultatach, przesłankach i całokształcie okoliczności sprawy, które to w tej konkretnej sprawie zdaniem Sądu jednoznacznie dowodzą wystąpienia zmywy przetargowej. Nie da się bowiem inaczej racjonalnie wytłumaczyć podania przez powódkę i zainteresowanych zbliżonych parametrów ofert zgłoszonych do przetargu, a pozostałe okoliczności sprawy zgodnie i jednoznacznie wskazują na uzgodnienie między podmiotami warunków składanych ofert, co stanowi niedozwoloną praktykę ograniczającą konkurencję”* (tak: wyrok SOKiK z dnia 17 kwietnia 2008 r., sygn. akt: XVII Ama 117/05).

Przywołane powyżej stanowisko Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odwołuje się do reguł dowodzenia opartych na domniemaniach faktycznych. Stosownie bowiem do treści przepisu art. 231 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.), który w postępowaniu antymonopolowym znajduje zastosowanie w związku z art. 84 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, można uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić z innych ustalonych faktów.

---

²⁰ Wyrok Sądu Najwyższego, III SK 6/06, Dz.Urz. UOKiK 2007/3/39.

Zaprezentowaną wyżej linię orzecznictwa SOKiK potwierdza wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (obecnie: Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej), który wywiódł m.in., że w większości przypadków istnienie praktyki lub porozumienia antykonkurencyjnego musi być wywnioskowane ze zbiegu szeregu okoliczności i wskazówek, które w przypadku braku innego spójnego wyjaśnienia rozpatrywane łącznie mogą stanowić dowód naruszenia reguł konkurencji. Tego typu okoliczności i wskazówki pozwalają bowiem na wykazanie nie tylko istnienia zachowań lub porozumień antykonkurencyjnych, lecz także czasu trwania ciągłego antykonkurencyjnego zachowania oraz okresu stosowania porozumienia zawartego z naruszeniem reguł konkurencji (wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 września 2006 r. w sprawie C-113/04 Technische Unie BV v. Komisja, Dz. Urz. C 294/5 z 2 grudnia 2006 r.; cyt. za: Z. Jurczyk, Dowody pośrednie w postępowaniach kartelowych w świetle orzecznictwa sądów wspólnotowych, (w:) Przegląd Legislacyjny. Kwartalnik Rady Legislacyjnej, Rok XVI, Nr 1/2 (67/68)/2009, str. 142 - 143).

Dowiedzenie w niniejszej sprawie faktu zawarcia przez strony niniejszego postępowania porozumienia ograniczającego konkurencję co do warunków składanych ofert, tj. ceny oraz zachowania w toku przetargu organizowanego przez Nadleśnictwo Sarnaki za pomocą środka dowodowego, jakim jest domniemanie faktyczne polega na wykazaniu, spełnienia poniższych przesłanek:

1. przedsiębiorcy objęci zarzutem zawarli porozumienie, polegające na uzgadnianiu warunków ofert składanych do przetargu (cen);
2. cel lub skutek porozumienia miał charakter antykonkurencyjny.

Ad. 1.

Na zawarcie porozumienia przez strony niniejszego postępowania wskazują następujące fakty:

- a.) skoordynowanie działań w związku z przygotowaniem ofert do przedmiotowego przetargu.
- b.) kontakty (powiązania) pomiędzy stronami.

Ad. 1a.) Jak ustalono w toku niniejszego postępowania, oferty złożone przez strony postępowania, w ramach przetargu ogłoszonego przez Nadleśnictwo Sarnaki – część trzecia, wskazują na ich wspólne przygotowanie. Przemawiają za tym następujące fakty:

- z porównanie stawek zawartych w formularzach cenowych wynika, że: w przypadku wszystkich ofert stron postępowania (trzy oferty) na 31 pozycji w formularzu cenowym 28 pozycji ma identyczną wartość (poz. 2-3, 9-13 oraz 15-31), a w 2 pozycjach (poz. 4 i 14) różnica wynosi jedynie 1 zł. W przypadku ofert nr 3 i 4 (oferta Konsorcjum: „Firma Handlowo-Usługowa Edyta Burda” i Małgorzata Wójtowicz „Panda” oraz oferta M. Bartkiewicza) poza podobieństwami wymienionymi dla wszystkich ofert stron postępowania dodatkowo taka sama wartość występuje w ich ofertach w 4 pozycjach (poz. 5-8);

Zdaniem Prezesa Urzędu nie jest praktycznie możliwe aby w warunkach faktycznej konkurencji występowały tak wielkie zbieżności w w/w ofertach, dotyczące częściowych ofert cenowych na poszczególne usługi, złożonych przez konkurujących uczestników przetargu.

- jedna ze stron postępowania Małgorzata Wójtowicz, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo Usługowa „Panda”, występując w konsorcjum z Edytą Burdą prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą „Firma Handlowo-Usługowa Edyta Burda”, zobowiązała się udostępnić Markowi Bartkiewiczowi – składającemu formalnie konkurencyjną osobną ofertę, posiadaną wiedzę i doświadczenie niezbędne do wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu.

- jedna ze stron postępowania - Edyta Burda, nie prowadziła wcześniej indywidualnej działalności gospodarczej, swoją działalność zarejestrowała w Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 4.02.2013r., czyli na 4 dni przed złożeniem ofert w przedmiotowym przetargu (8.02.2013r.), a następnie zawiesiła działalność gospodarczą w dniu 1.03.2013r. czyli 3 dni po rozstrzygnięciu przetargu (26.02.2013r.).

- wszystkie oferty stron postępowania zostały złożone w siedzibie Nadleśnictwa Sarnaki w dniu 8.02.2013r. o tej samej godzinie 9.45, przez tę samą osobę – Pana Arkadiusza Bartkiewicza; członka konsorcjum, które wygrało wstępnie przetarg.

- ze wszystkich stron niniejszego postępowania przy otwarciu ofert złożonych w ramach przedmiotowego przetargu był obecny jedynie jeden przedsiębiorca - Pan Arkadiusz Bartkiewicz.

- Ponadto jak przyznał Pan Arkadiusz Bartkiewicz, pomógł on w przygotowaniu ofert, co może potwierdzać fakt, że formularze cenowe posiadają identyczną formę graficzną: zostały wypełnione komputerowo przy użyciu identycznej czcionki. Liczby zostały wpisane w ten sam sposób to znaczy wyrównanie wartości w poszczególnych wierszach i kolumnach (wyrównanie cyfr w każdej komórce do środkowej górnej krawędzi). Identyfikacyjny jest również sposób oznaczenia liczb z dwoma miejscami po przecinku.

Ad. 1b.) W trakcie prowadzonego postępowania Prezes Urzędu ustalił również, powiązania pomiędzy stronami niniejszego porozumienia, co umożliwiło przedsiębiorcom swobodne porozumiewanie się także przy opracowywaniu ofert w niniejszym przetargu:

- Panowie Arkadiusz Bartkiewicz i Marek Bartkiewicz są rodzeństwem;

- Pani Edyta Burda i Pan Arkadiusz Bartkiewicz są małżeństwem, oraz jako adres głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej wskazali ten sam adres: B. P., ul. O.;
- Pani Małgorzata Wójtowicz i Pan Wojciech Wójtowicz są małżeństwem;
- Pani Małgorzata Wójtowicz jako główne miejsce wykonywania działalności gospodarczej wskazuje adres: R. P., ul. S. i jest to również adres wskazany przez Wojciecha Wójtowicza jako adres do doręczeń.
- Pan Wojciech Wójtowicz jako główne miejsce wykonywania działalności gospodarczej wskazuje adres R. P., ul. L. i jest to również adres wskazany przez Małgorzatę Wójtowicz jako adres do doręczeń.

Jednocześnie Prezes Urzędu ustalił, że dwie strony niniejszego postępowania (Arkadiusz i Marek Bartkiewiczowie), którzy składali konkurencyjne oferty w przedmiotowym przetargu, współpracowały ze sobą (w ramach konsorcjum) przy składaniu ofert w przetargach organizowanych przez inne nadleśnictwa – Międzyrzec Podlaski i Biała Podlaska.

Reasumując, powyższe okoliczności oceniane w świetle zasad doświadczenia życiowego wskazują w sposób niebudzący wątpliwości, że strony niniejszego postępowania działały w porozumieniu, stwarzając jedynie pozory uczciwej konkurencji. Nawet gdyby przyjąć, że każda z wskazanych przesłanek, oceniana samodzielnie, nie stanowi wystarczającego dowodu na istnienie porozumienia między przedsiębiorcami, to ich łączne występowanie nie może być ocenione jako działanie przypadkowe, a tym samym świadczy o zawarciu porozumienia.

W tym miejscu należy podnieść, że Prezes Urzędu nie daje wiary wyjaśnieniom stron postępowania jakoby *„formularze cenowe były przygotowywane indywidualnie przez przedstawiciela danej oferty bez ingerencji osób trzecich”*, a jedynie *„oferty w kwestii merytorycznej”* były przygotowane przez jednego z przedsiębiorców (Arkadiusza Bartkiewicza).

W podobny sposób do w/w przesłanek odnosi się KIO w w/w wyroku z dnia 20.03.2013r.: *„(...) wręcz notoryjne (możliwe do ustalenia na podstawie samej zbieżności nazw, nazwisk i siedzib podmiotów) organizacyjne lub rodzinne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsiębiorcami składającymi oferty, sposób przygotowania i wyceniania wskazujący na ich wspólne przygotowania, przesądzają o tego typu kwalifikacji działań wykonawców.”*

Należy przy tym podnieść, że udowodnienie zaistnienia tzw. „zmowy przetargowej” często musi opierać się na dowodach pośrednich (tzw. poszlakach), które wskazywać mogą jedynie na większe lub mniejsze prawdopodobieństwo takiego porozumienia. Z uwagi bowiem na tajność takich porozumień praktycznie niemożliwe jest oparcie się w tym zakresie na dowodach bezpośrednich (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2006 r., III SK 6/06).

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż wykazano spełnienie pierwszej z przesłanek wskazującej na zawarcie, przez strony niniejszego

postępowania, porozumienia polegającego na uzgadnianiu warunków ofert składanych w przetargu (cen).

Ad. 2.

Art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie (...) stanowi, że zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, polegające m.in. na uzgadnianiu przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu lub przez tych przedsiębiorców i przedsiębiorcę będącego organizatorem przetargu warunków składanych ofert, w szczególności zakresu prac lub ceny. Cel antykonkurencyjny i skutek antykonkurencyjny porozumienia nie muszą zatem wystąpić łącznie. Dla stwierdzenia naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 7 w/w ustawy nie ma istotnego znaczenia czy doszło do ograniczenia czy eliminacji konkurencji, skoro już sam cel może stanowić o nielegalności porozumienia (wyrok SOKiK z dnia 24 marca 2004 r. sygn.: XVII Ama 40/02). W nawiązaniu do wcześniej przytoczonych wyroków należy stwierdzić, że w świetle ustawy o ochronie (...) zakazane jest już samo zawarcie (istnienie) porozumienia ukierunkowanego na ograniczenie konkurencji, nie zaś osiągnięcie takiego skutku, a sam efekt ograniczenia konkurencji wcale nie musi wystąpić. Jak podnosi się w literaturze przedmiotu, „niekonieczne jest udowadnianie celu i skutku”, bowiem „cel lub skutek wskazane są jako przesłanki alternatywne” (C.Banasiński i E.Piontek (red.) Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, s. 187.). Zatem „dla podjęcia przez organ antymonopolowy decyzji stwierdzającej praktykę ograniczającą konkurencję w postaci porozumienia między przedsiębiorcami wystarczy udowodnić tylko jedną z nich” (T. Skoczny (red.) Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, Warszawa 2009, s.379).

W niniejszej decyzji, Prezes Urzędu wykazał koordynację zachowań stron postępowania (praktyki uzgodnione). Celem tych działań było niewątpliwie ograniczenie konkurencji. Koordynacja działań (ustalanie warunków składanych ofert) pozwala bowiem na wyeliminowanie niepewności przedsiębiorców co do przebiegu procesów rynkowych i warunków działania konkurentów, w tym zachowań w toku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Procesy konkurencji w trakcie przeprowadzania przetargów mogą ulec zniekształceniom w wyniku wcześniejszego uzgadniania ofert firm przystępujących do przetargów.

W niniejszej sprawie, zdaniem Prezesa Urzędu, w/w uzgodnione działania stron (przez zawarcie porozumienia) miały na celu uzgodnienie składanych przez nie ofert żeby uzyskać w/w zamówienie. Skutkiem zaś miała być wygrana w przetargu i realizacja zawartych umów ramowych z zamawiającym na warunkach innych niż te, które byłyby osiągnięte w wyniku rzeczywistej konkurencji. Cel w/w porozumienia nie został osiągnięty, ponieważ, w związku z wyrokiem Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 20 marca 2013r. (sygn. Akt KIO 517/13) zamawiający – Nadleśnictwo Sarnaki odrzuciło ofertę konsorcjum A. Bartkiewicza i W. Wójtowicza, podpisując jednocześnie umowę ramową z przedsiębiorcą A. Romaniukiem.

Należy w tym miejscu zauważyć, że przedmiotowy przetarg dotyczył zawarcia umowy ramowej na wykonanie usług z zakresu gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Sarnaki na lata 2013-2015. Zawarcie takiej umowy nie oznacza udzielenia zamówienia wykonawcy. Jest to umowa zawarta pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, której celem jest ustalenie zasad udzielania zamówień publicznych, w szczególności dotyczących ceny i rozmiaru planowanych prac. Konkretnie zamówienia na wykonanie prac leśnych mogą zostać udzielone wykonawcy z którym zawarto umowę ramową na podstawie odrębnej umowy po przeprowadzeniu negocjacji (w przypadku gdy umowa ramowa byłaby zawarta z jednym wykonawcą) lub w wyniku przeprowadzenia postępowania ofertowego – w przypadku zawarcia umowy ramowej z większą liczbą wykonawców.

Biorąc powyższe pod uwagę, w przypadku takich zamówień, przedsiębiorcy działający w porozumieniu, których oferty zostałyby zakwalifikowane do zawarcia umowy ramowej, w trakcie jej wykonywania mogliby dyktować zamawiającemu ceny konkretnych usług. Tym samym nie ma wątpliwości, iż działania w/w przedsiębiorców przyniosłyby skutek antykonkurencyjny.

Reasumując, działania stron niniejszego postępowania w trakcie w/w postępowania przetargowego należało uznać za uzgodnione, a konkurencja pomiędzy nimi miała charakter pozorny, ponieważ składane przez nich oferty były wspólnie przygotowane.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż wykazano spełnienie drugiej z przesłanek w postaci antykonkurencyjnego celu zawartego porozumienia.

Jednocześnie należy podkreślić, że powyższe ustalenia i wnioski Prezesa Urzędu, przedstawione w niniejszej decyzji są zbieżne ze stanowiskiem reprezentowanym przez Krajową Izbę Odwoławczą w w/w prawomocnym wyroku z dnia 20.03.2013r. (KIO 517/13), w którym stwierdzono, że *„Okoliczności ustalone przez Izbę i zamawiającego w pełni wystarczają do powstania domniemania faktycznego stanowiącego podstawę stwierdzenia popełnienia czynu nieuczciwej konkurencji w postaci tzw. zmowy przetargowej.”*

Możliwość wyłączenia spod zakazu art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ochronie (...)

Zgodnie z polskimi przepisami dotyczącymi porozumień ograniczających konkurencję, porozumienia przetargowe są traktowane bardzo restrykcyjnie i są niedozwolone **niezależnie od wielkości udziału w rynku** przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazu zawierania porozumień ograniczających konkurencję nie stosuje się gdy między:

- a) konkurentami, których łączny udział w rynku w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 5%;

- b) przedsiębiorcami, którzy nie są konkurentami, jeżeli udział w rynku posiadany przez któregokolwiek z nich w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 10%

W niniejszej sprawie nie było konieczne dokładne określenie posiadanych przez strony postępowania udziałów w rynku, ponieważ zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ww. wyłączeń spod zakazu zawierania porozumień ograniczających konkurencję nie stosuje się m.in. w przypadku, gdy porozumienia polega na uzgadnianiu przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu lub przez tych przedsiębiorców i przedsiębiorcę będącego organizatorem przetargu warunków składanych ofert, w szczególności zakresu prac lub ceny.

Uczestnicy porozumienia nie wykazali także, aby zachodziła którekolwiek z okoliczności wymienionych w art. 8 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zaniechanie stosowanej praktyki

Istotą porozumienia, którego zawarcie stwierdzono w niniejszej decyzji jest uzgadnianie warunków składanych ofert i zasad postępowania w konkretnym przetargu. Jak wskazano powyżej, wspólne przygotowanie ofert przez strony niniejszego postępowania oznacza, iż uczestnicy porozumienia wykonali porozumienie, co uniemożliwia nałożenie na jego uczestników podstawowej sankcji związanej ze stwierdzeniem stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, tj. nakazu jej zaniechania, albowiem nakaz ten odnosi się do praktyki jako takiej, a nie jej skutków. Niniejsze postępowanie przetargowe, w którym zostały złożone uzgodnione przez w/w przedsiębiorców oferty, zostało rozstrzygnięte przez zamawiającego – Nadleśnictwo Sarnaki, w dniu 26.02.2013r. W tych okolicznościach należało przyjąć, iż praktyka zaniechana została właśnie w tym dniu.

W związku z powyższym należało orzec jak w pkt I sentencji.

Kary pieniężne

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 6 ww. ustawy, w zakresie niewyłącznym na podstawie art. 7 i 8 tej ustawy. Zgodnie zaś z art. 106 ust. 4 w/w ustawy o ochronie (...) w przypadku gdy przedsiębiorca nie osiągnął przychodu w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, Prezes Urzędu może ustalić karę pieniężną w wysokości do dwustukrotności przeciętnego wynagrodzenia.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej posiada więc fakultatywny charakter. Skuteczna polityka karania wymaga jednak,

by w przypadku stwierdzenia stosowania przez przedsiębiorcę praktyki ograniczającej konkurencję zasadą było nakładanie kary pieniężnej²¹.

Prezes Urzędu uwzględnił również fakt, iż istnieją wcześniej wykształcone reguły interpretacyjne wskazujące na bezprawny charakter opisanych w niniejszej decyzji działań²², oraz, że przy kształtowaniu wzorca należytej staranności trzeba także brać pod uwagę wymóg znajomości obowiązującego prawa oraz następstw z niego wynikających w zakresie prowadzonej przez dany podmiot działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 83 Konstytucji RP, każdy ma bowiem obowiązek przestrzegania prawa Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawa antymonopolowa nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniana jest wysokość nakładanych na przedsiębiorców kar. Norma prawna wynikająca z art. 111 ww. ustawy stanowi jedynie, iż przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa między innymi w art. 106 należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Jest rzeczą oczywistą, iż na wysokość kary musi mieć także wpływ stopień zagrożenia lub naruszenia interesu publicznoprawnego stosowanymi praktykami ograniczającymi konkurencję. Ponadto w judykaturze wskazuje się, że w przypadku kar za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję przesłankami, które należy brać pod uwagę są: potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, skutki praktyki dla konkurencji lub kontrahentów, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele, jakie kara ma osiągnąć²³. Nałożona przez organ antymonopolowy kara pieniężna powinna pełnić funkcję represyjną (tj. stanowić dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy antymonopolowej), a także prewencyjną (tj. zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości). W zależności od stopnia naruszenia przepisów ustawy, ustala się funkcję prewencyjną lub represyjną za wiodącą.

W punkcie I niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, poprzez zawarcie porozumienia pomiędzy: Markiem Bartkiewiczem prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Marek Bartkiewicz z siedzibą w Grabanowie; Arkadiuszem Bartkiewiczem prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Arkadiusz Bartkiewicz z siedzibą w Białej Podlaskiej; Edytą Burdą prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa Edyta Burda z siedzibą w Białej Podlaskiej; Wojciechem Wójtowiczem prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „Koala” Wojciech Wojtowicz z siedzibą w Radzynie Podlaskim oraz Małgorzatą Wójtowicz prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Małgorzata Wójtowicz Firma Handlowo Usługowa „Panda” z siedzibą w Radzynie Podlaskim, na lokalnym rynku usług z

---

²¹ Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 8.11.2004 r., sygn. akt XVII Ama 81/03.

²² Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2009r., sygn. akt III SK 26/08, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 października 2009r. VI ACa 6/09.

²³ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27.06.2000r., sygn. akt I CKN 793/98.

zakresu gospodarki leśnej na terenie Leśnictwa Górki, polegającego na dokonaniu uzgodnień co do ceny składanych ofert w przetargu ogłoszonym przez Nadleśnictwo Sarnaki w dniu 21.01.2013r. w celu zawarcia umowy ramowej w zakresie wykonywania usług z zakresu gospodarki leśnej na lata 2013-2015r. (znak zamówienia: SA -2710-4/13), i stwierdził jej zaniechanie z dniem 26.02.2013r. Przedmiotowe porozumienie nie korzysta z wyłączenia spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję przewidzianych w art. 7 i 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Czterech z w/w przedsiębiorców tj. Marek Bartkiewicz, Arkadiusz Bartkiewicz, Wojciech Wójtowicz i Małgorzata Wójtowicz w roku poprzedzającym wydanie niniejszej decyzji tj. 2012r. prowadziło działalność gospodarczą i osiągnęło w związku nią przychód. W związku z powyższym przy szacowaniu wysokości kary pieniężnej nałożonej przez Prezesa Urzędu w przypadku tychże przedsiębiorców ma zastosowanie art. 106 ust. 1 w/w ustawy o ochronie (...).

Pani Edyta Burda, oświadczyła natomiast, że nie prowadziła działalności gospodarczej w 2012r., (data zarejestrowania działalności gospodarczej: 4.02.2013r.) w związku z czym w stosunku do tego przedsiębiorcy przy ustalaniu wymiaru kary ma zastosowanie art. 106 ust. 4 w/w ustawy.

Kary pieniężna dla przedsiębiorców, którzy osiągnęli przychód w 2012r.

W tym przypadku maksymalny wymiar kar związany z osiągniętym w 2012 roku przychodem dla poszczególnych przedsiębiorców przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Przedsiębiorca	Przychód osiągnięty w 2012r. (zł.)	Maksymalna wysokość kary (zł.)
1	Marek Bartkiewicz	[taj. Przedsiębiorcy]	[taj. Przedsiębiorcy]
2	Arkadiusz Bartkiewicz	[taj. Przedsiębiorcy]	[taj. Przedsiębiorcy]
3	Wojciech Wójtowicz	[taj. Przedsiębiorcy]	[taj. Przedsiębiorcy]
4	Małgorzata Wójtowicz	[taj. Przedsiębiorcy]	[taj. Przedsiębiorcy]

Ustalając wymiar kary pieniężnej, organ antymonopolowy w pierwszej kolejności dokonał oceny natury stwierdzonego w niniejszej decyzji naruszenia, która determinuje wysokość kwoty bazowej kary będącej odsetkiem uzyskanego przez w/w przedsiębiorców w 2012 roku przychodu. Wskazać przy tym należy, iż w kwestii natury naruszenia organ antymonopolowy wyróżnia naruszenia **bardzo poważne** (do których należy zaliczyć przede wszystkim szczególnie szkodliwe horyzontalne ograniczenia konkurencji, w tym porozumienia cenowe, zmowy przetargowe, podział rynku, kolektywne bojkoty, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do eliminacji konkurencji na rynku), naruszenia **poważne** (do których należy zaliczyć przede wszystkim porozumienia horyzontalne niezaliczane do najpoważniejszych naruszeń, porozumienia pionowe wpływające na cenę lub warunki oferowania produktu, przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do istotnego ograniczenia konkurencji lub dotkliwej eksploatacji

kontrahentów lub konsumentów) oraz naruszenia mniej poważne niż wyżej wymienione - naruszenia **pozostałe** (do których należą m.in. porozumienia wertykalne nie dotyczące ceny lub możliwości odsprzedaży towaru, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej o mniejszej wadze). Natura naruszenia znajduje odzwierciedlenie w wysokości kary w ten sposób, że wyjściowy poziom kary, będący podstawą do dalszych wyliczeń, kształtuje się dla poszczególnych rodzajów naruszeń w następujący sposób:

- powyżej 1%, jednak nie więcej niż 3% przychodu w przypadku naruszeń bardzo poważnych;
- powyżej 0,2%, jednak nie więcej niż 1% przychodu w przypadku naruszeń poważnych;
- powyżej 0,01%, jednak nie więcej niż 0,2% przychodu w przypadku naruszeń pozostałych.

W niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał, iż zawarte pomiędzy w/w przedsiębiorcami porozumienie, należy do szczególnie szkodliwych horyzontalnych ograniczeń konkurencji, jakimi są zmony przetargowe. W tym stanie rzeczy naruszenie to zostało zakwalifikowane do naruszeń bardzo poważnych, a kwotę bazową - stanowiącą podstawę dalszych wyliczeń - ustalono na poziomie [taj. Przedsiębiorcy] % **przychodu za rok 2012**, tj. rok poprzedzający wydanie niniejszej decyzji (vide poniższa tabela):

Lp.	Przedsiębiorca	Przychód osiągnięty w 2012r. (zł.)	podstawa wyliczeń wymiaru kar (zł.)
1	Marek Bartkiewicz	[taj. Przedsiębiorcy]	5.165,85
2	Arkadiusz Bartkiewicz	[taj. Przedsiębiorcy]	2.321,55
3	Wojciech Wójtowicz	[taj. Przedsiębiorcy]	59.970,75
4	Małgorzata Wójtowicz	[taj. Przedsiębiorcy]	15.857,90

Ustalając wymiar kary, organ antymonopolowy wziął w dalszej kolejności pod uwagę specyfikę rynku, na jakim doszło do naruszenia konkurencji oraz specyfikę działalności uczestników porozumienia. Kara powinna być bowiem tym większa, im większe jest natężenie negatywnych efektów związanych z naruszeniem prawa konkurencji lub im wyższe korzyści czerpie z niego przedsiębiorca.

W szczególności Prezes Urzędu uwzględnił fakt, iż oceniane porozumienie zawarte zostało na rynku konkurencyjnym, na którym nie występują znaczące bariery wejścia. Na lokalnym rynku wykonywania usług leśnych na terenie Nadleśnictwa Sarnaki działają również inni przedsiębiorcy (między innymi uczestnicy przetargów), w skali porównywalnej z działalnością stron niniejszej decyzji. Oznacza to, że porozumienie pomiędzy stronami postępowania nie eliminowało konkurencji na całym rynku właściwym.

Prezes Urzędu uwzględnił również, że strony faktycznie wprowadziły porozumienie w życie, które polegało na realizacji określonego zachowania w trakcie przetargu prowadzonego przez Nadleśnictwo Sarnaki, ale nie uzyskały negatywnego skutku dla uczestnika rynku po stronie popytowej, czyli wymienionego organizatora przetargu. Zawarte porozumienie nie wiąże się zatem z wymiernym uszczerbkiem ekonomicznym po stronie zamawiającego. W konsekwencji przyjąć należy, że analizowana praktyka ograniczająca konkurencję stosowana przez strony niniejszej decyzji nie wywiera wpływu na rynek właściwy po jej zaniechaniu. Biorąc wskazane wyżej okoliczności pod uwagę, należało obniżyć kwoty kar zapisanych w powyższej tabeli o 20%.

W związku z powyższym na tym etapie kalkulacji kar, ich wysokość kształtowałyby się następująco:

Lp.	Przedsiębiorca	podstawa wyliczeń wymiaru kar (zł.)	Kara obniżona o 20%
1	Marek Bartkiewicz	5.165,85	4.132,68
2	Arkadiusz Bartkiewicz	2.321,55	1.857,24
3	Wojciech Wójtowicz	59.970,75	47.976,60
4	Małgorzata Wójtowicz	15.857,90	12.686,32

Kalkulując wymiar kary pieniężnej nałożonej na w/w przedsiębiorców, organ antymonopolowy wziął także pod uwagę długotrwałość naruszenia. Uwzględniając okres naruszenia, Prezes Urzędu może zwiększyć kwotę bazową kar, jeśli długotrwałość stosowania praktyki ograniczającej konkurencję prowadzi do zwielokrotnienia jej negatywnych skutków, w szczególności, gdy wpływa na wysokość korzyści uzyskiwanych przez przedsiębiorcę dopuszczającego się naruszenia lub szkody ponoszone przez innych uczestników rynku. W niniejszej sprawie zarzucana praktyka stosowana przez w/w przedsiębiorców nie była długotrwała.

Na wymiar nałożonej kary pieniężnej mają także wpływ określone okoliczności łagodzące i obciążające. W niniejszej sprawie Prezes Urzędu nie znalazł żadnych okoliczności łagodzących. Jednocześnie Prezes Urzędu uznał, że działanie stron postępowania było umyślne, przedsiębiorcy świadomie dążyli do osiągnięcia antykonkurencyjnego skutku swoich działań. Należy przy tym zauważyć, że w trakcie postępowania nie ustalono, która strona była inicjatorem zawartego porozumienia, żaden z przedsiębiorców nie wskazał lidera, co miałoby wpływ na ustalenie wymiaru. W związku z tym, powyższe działanie uznano za okoliczność obciążającą skutkującą zwiększeniem wymiaru kary o 20%.

Biorąc powyższe pod uwagę, nakłada się kary pieniężne (po zaokrągleniu do 1 zł.) w wysokości:

- 1.) Marek Bartkiewicz – 4.959,00 zł. (słownie: cztery tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dziewięć i 00/100 złotych) co stanowi [taj. Przedsiębiorcy]% przychodu osiągniętego przez tego przedsiębiorcę w 2012r. i jednocześnie stanowi [taj. Przedsiębiorcy]% maksymalnej kary jako mogła być nałożona w niniejszej sprawie.
- 2.) Arkadiusz Bartkiewicz – 2.229,00 zł. (słownie: dwa tysiące dwieście dwadzieścia dziewięć i 00/100 złotych) co stanowi [taj. Przedsiębiorcy]%

przychodu osiągniętego przez tego przedsiębiorcę w 2012r. i jednocześnie stanowi [taj. Przedsiębiorcy]% maksymalnej kary jako mogła być nałożona w niniejszej sprawie.

3.) Wojciech Wójtowicz – 57.572,00 zł. (słownie: pięćdziesiąt siedem tysięcy pięćset siedemdziesiąt dwa i 00/100 złotych) co stanowi [taj. Przedsiębiorcy]% przychodu osiągniętego przez tego przedsiębiorcę w 2012r. i jednocześnie stanowi [taj. Przedsiębiorcy]% maksymalnej kary jako mogła być nałożona w niniejszej sprawie.

4.) Małgorzata Wójtowicz – 15.224,00 zł. (słownie: piętnaście tysięcy dwieście dwadzieścia cztery i 00/100 złotych) co stanowi [taj. Przedsiębiorcy]% przychodu osiągniętego przez tego przedsiębiorcę w 2012r. i jednocześnie stanowi [taj. Przedsiębiorcy]% maksymalnej kary jako mogła być nałożona w niniejszej sprawie.

Wysokość w/w kar pieniężnych mieści się poniżej maksymalnej wysokości kary jaką Prezes Urzędu mógł nałożyć w niniejszej sprawie (poniżej 10% przychodów osiągniętych przez w/w przedsiębiorców).

W ocenie Prezesa Urzędu, w/w kary pieniężne w pełni odpowiadają stopniowi zawinienia stron postępowania. Nakładając karę w ustalonej wyżej wysokości, organ antymonopolowy wyszedł z założenia, iż powinna ona mieć charakter zarówno represyjny, jak i prewencyjny, przyczyniając się do zapobieżenia stosowaniu podobnych naruszeń w przyszłości.

W związku z powyższym orzeka się, jak w pkt II sentencji niniejszej decyzji.

Kary pieniężna dla przedsiębiorcy, który nie osiągnął przychodu w 2012r.

Jak wspomniano powyżej, jedna ze stron postępowania Pani Edyta Burda, nie prowadziła działalności gospodarczej w 2012r., (data zarejestrowania działalności gospodarczej: 4.02.2013r.) w związku z czym nie osiągnęła przychodu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej. W związku z powyższym, w stosunku do tego przedsiębiorcy przy ustalaniu wymiaru kary ma zastosowanie art. 106 ust. 4 w/w ustawy.

Zgodnie z w/w przepisem, w przypadku gdy przedsiębiorca nie osiągnął przychodu w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, Prezes Urzędu może ustalić **karę pieniężną** w wysokości **do dwustukrotności przeciętnego wynagrodzenia**. „Przeciętne wynagrodzenie” jest pojęciem zdefiniowanym w art. 4 pkt.16 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, rozumie się przez to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw za ostatni miesiąc kwartału poprzedzającego dzień wydania decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie odrębnych przepisów. Zgodnie z Obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 16 października 2013r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w sektorze przedsiębiorstw, we wrześniu 2013r. wynosiło 3.770,91 zł (słownie: trzy tysiące siedemset siedemdziesiąt i 91/100 złotych) - (źródło: www.stat.gov.pl).

Kara pieniężna nakładana przez Prezesa UOKiK pełni funkcję represyjną, prewencyjną oraz edukacyjną. Funkcja represyjna ma stanowić dolegliwość dla przedsiębiorcy łamiącego prawo oraz ma na celu przymuszenie go do powstrzymania się od podobnych działań. Funkcja prewencyjna oraz edukacyjna mają na celu powstrzymanie przedsiębiorcy stosującego praktykę oraz innych przedsiębiorców przed stosowaniem w przyszłości tego typu praktyk w obrocie z konsumentami. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniona jest wysokość kar nakładanych na przedsiębiorców.

Maksymalna wysokość kary pieniężnej, jaka mogłaby być nałożona na w/w przedsiębiorcę wynosi **754 182,00 zł.** (200 x 3.770,91 zł). W niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał, iż zawarte pomiędzy w/w przedsiębiorcą i pozostałymi stronami niniejszego postępowania porozumienie, należy do szczególnie szkodliwych horyzontalnych ograniczeń konkurencji, jakimi są zmony przetargowe. W tym stanie rzeczy naruszenie to zostało zakwalifikowane do naruszeń bardzo poważnych.

Ustalając wymiar kary, organ antymonopolowy wziął pod uwagę specyfikę rynku, na jakim doszło do naruszenia konkurencji oraz specyfikę działalności uczestników porozumienia. Kara powinna być bowiem tym większa, im większe jest natężenie negatywnych efektów związanych z naruszeniem prawa konkurencji lub im wyższe korzyści czerpie z niego przedsiębiorca.

W szczególności Prezes Urzędu uwzględnił fakt, iż oceniane porozumienie zawarte zostało na rynku konkurencyjnym, na którym nie występują znaczące bariery wejścia. Na lokalnym rynku wykonywania usług leśnych na terenie Nadleśnictwa Sarnaki działa bowiem wielu przedsiębiorców, którzy uczestniczą w przetargach organizowanych przez nadleśnictwo, w skali porównywalnej z działalnością stron niniejszej decyzji. Oznacza to, że porozumienie pomiędzy stronami postępowania nie eliminowało konkurencji co do całego rynku.

Prezes Urzędu uwzględnił również, że strony faktycznie wprowadziły porozumienie w życie, które polegało na realizacji określonego zachowania w trakcie przetargu prowadzonego przez Nadleśnictwo Sarnaki, ale nie uzyskały negatywnego skutku dla uczestnika rynku po stronie popytowej, czyli wymienionego organizatora przetargu. Zawarte porozumienie nie wiąże się zatem z wymiernym uszczerbkiem ekonomicznym po stronie zamawiającego. W konsekwencji przyjąć należy, że analizowana praktyka ograniczająca konkurencję stosowana przez strony niniejszej decyzji nie wywiera wpływu na rynek właściwy po jej zaniechaniu.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniana jest wysokość nakładanych na przedsiębiorców kar. Jednakże art. 111 tej ustawy stanowi, że przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych o których mowa w art. 106-108, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a

także uprzednie naruszenie jej przepisów. Jest rzeczą oczywistą, iż na wysokość kary musi mieć także wpływ stopień zagrożenia lub naruszenia interesu publicznoprawnego stosowanymi praktykami ograniczającymi konkurencję. Ponadto w orzecznictwie wskazuje się, że w przypadku kar za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję przesłankami, które należy brać pod uwagę są: potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, skutki praktyki dla konkurencji lub kontrahentów, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele, jakie kara ma osiągnąć (Wyrok Sadu Najwyższego z dnia 27.06.2000 r., I CKN 793/98). Nastąpiło także miarkowanie wymiaru kary w odniesieniu do wysokości kar pieniężnych nałożonych na pozostałych uczestników zakazanego porozumienia.

Prezes Urzędu odnośnie działania w/w przedsiębiorcy, podobnie jak w pozostałych przypadkach, nie znalazł w sprawie okoliczności łagodzących lub dodatkowo obciążających Przedsiębiorcę.

Ostatecznie więc, na przedsiębiorcę Edytę Burdę nakłada się karę pieniężną (po zaokrągleniu do 1 zł.) w wysokości 3.771,00 zł. (słownie: trzy tysiące siedemset siedemdziesiąt jeden i 00/100 złotych), która równa jest **jednemu**, przeciętnemu, miesięcznemu wynagrodzeniu, co stanowi 0,5% maksymalnej wysokości kary, jaka mogłaby być nałożona w niniejszej sprawie na tego przedsiębiorcę.

Mając powyższe na uwadze należało orzec, jak w punkcie III sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji. Karę należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w NBP o/o Warszawa Nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Od niniejszej decyzji, na podstawie art. 81 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia decyzji.

*Z up. Prezesa UOKiK
Dyr. Delegatury UOKiK
w Lublinie
Ewa Wiszniowska*

Otrzymują:

Marek Bartkiewicz
P.W. Marek Bartkiewicz

Arkadiusz Bartkiewicz
P.W. Arkadiusz Bartkiewicz

Edyta Burda
F. H – U Edyta Burda

Wojciech Wójtowicz
P. P. H. U. „Koala”

Małgorzata Wójtowicz
F. H. U. „Panda”

a/a